

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 28P/115/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1223203847
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Gašparová
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2023:1223203847.2

Uznesenie

Okresný súd Bratislava II vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: B. V., nar. XX.XX.XXXX a P. V., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, deti rodičov - matky: T. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. - W. A., t.č. bytom K. X, A., a otca: P. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. - W., v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá
- II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania

odôvodnenie:

1. Návrhom zo dňa 18.09.2023, doručeným Okresnému súdu Dunajská Streda dňa 18.09.2023 a z dôvodu miestnej príslušnosti postúpeným Mestskému súdu Bratislava II dňa 25.09.2023, sa otec domáha zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Súčasne s návrhom vo veci samej podal otec aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd obe maloleté deti umiestnil do osobnej starostlivosti otca.
2. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 28P/110/2023-634 zo dňa 27.09.2023 bol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia vylúčený zo spisu sp. zn. 28P/110/2023 na samostatné konanie a ďalej vedený pod novou sp. zn. 28P/115/2023.
3. V návrhu vo veci samej otec uviedol, že s deťmi boli nútení odísť pretože majiteľka bytu, kde bývali na nich použila svojpomoc. Boli nútení hľadať prenájom v F. B.. Deti sa odmietajú vrátiť do školy v A.. Deti aj otec majú obavy o svoje zdravie.
4. Otec svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil školou a bezpečím.
5. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, č.k. 28P/48/2020-154 zo dňa 10.11.2020 súd schválil rodičovskú dohodu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, v zmysle ktorej boli maloleté deti B. a P. zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloletých a spravovať ich majetok budú obaja rodičia. Otec sa zaviazal prispievať na výživu každého z detí sumou 120,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci, k rukám matky, počnúc mesiacom december 2020. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi nasledovne: každý kalendárny týždeň v pondelok od 17.00 hod. do 19.00 hod. a v stredu od 17.00 hod. do 19.00 hod. s výnimkou školských prázdnin, a každý párny týždeň od soboty od 09.00 hod. do nedele do 19.00 hod. s výnimkou školských prázdnin. Otec si prevezme a odovzdá maloleté deti v mieste ich bydliska. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 28.11.2020.

6. Od 21.07.2022 sa obe maloleté deti nachádzajú v osobnej starostlivosti otca a odmietajú sa vrátiť k matke.

7. Aktuálne na tunajšom súde prebiehajú na základe návrhov oboch rodičov konania o súdny výkon tohto rozsudku v časti zverenia a úpravy styku otca s maloletými deťmi. Konania sú vedené pod sp. zn. 47Em/3/2022 a 47Em/4/2022, pričom nie sú právoplatne skončené.

8. Otec maloletých detí inicioval na tunajšom súde aj konanie vo veci samej o zmenu zverenia a s tým spojenú zmenu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, ktoré je vedené pod sp. zn. 28P/128/2022, pričom nie je právoplatne skončené.

9. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

14. Podľa § 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

16. Podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

17. Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

18. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom mimosporovom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Preukázanie alebo osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup súdu predpokladá platná úprava (§ 326 ods. 1,2 CSP, § 329 ods. 1,2,3 CSP) sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu.

19. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach starostlivosti súdu maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj maloletého dieťaťa. Neodkladné opatrenie má mať len dočasnú povahu a v konaní vo veciach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) má byť prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Základným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnosti súdnej úpravy pomerov účastníkov konania, v prípade konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, pomerov maloletého dieťaťa. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava pomerov, ktoré, ako vyplýva zo samotného pojmu, neznesú ďalší odklad. Musí ísť teda o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k ťažko napravitelnému, resp. nezvratnému poškodeniu oprávnených záujmov maloletého dieťaťa.

20. V zmysle ustanovenia § 26 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 121 CMP, dohody i súdne rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre doterajšiu úpravu, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotno-právnou podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výkon rodičovských práv a povinností za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane rodičov alebo na strane maloletého dieťaťa, alebo objektívne - vývojom objektívnych okolností. Ide teda o výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, teda možnosť prelomenia prekážky *res iudicata* v prípade splnenia podmienky zmeny pomerov účastníkov relevantnej intenzity a tomu zodpovedajúcu potrebu porovnania tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi zistenými pri ostatnom rozhodnutí.

21. S poukazom na citované zákonné ustanovenia a vyhodnotiac vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný a preto mu nevyhovel. Otec nepreukázal takú naliehavosť situácie, ktorá by si vyžadovala okamžitý zásah súdu a preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Neodkladné opatrenie nemá slúžiť na úpravu všetkých vzťahov medzi účastníkmi, ale výlučne takých, ktorých riešenie neznesie odklad, zatiaľ čo komplexne budú vzťahy vyriešené až po skončení riadneho a úplného dokazovania v konaní vo veci samej. Zmena právoplatnej úpravy si vyžaduje riadne dokazovanie a hlavne preukázanie zmeny pomerov v porovnaní s predchádzajúcim rozhodnutím, pričom musí ísť o podstatnú zmenu pomerov. Nie je opodstatnené meniť už právoplatnú úpravu formou neodkladného opatrenia, nakoľko neodkladné opatrenie je potrebné nariadiť vtedy, ak je nevyhnutné dočasne zabezpečiť ochranu porušených a ohrozených práv účastníkov konania, pričom okamžitý zásah súdu sa javí ako nevyhnutný. Otec dlhodobo nerešpektuje právoplatné súdne rozhodnutie, ktorým boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, pričom sa odvoláva na vôľu detí. Z doposiaľ vykonaného dokazovania vznikajú dôvodné pochybnosti o snahe otca zabezpečiť styk matky s deťmi. Otec síce túto snahu na pojednávaniach aj v písomných podaniach deklaruje, v konečnom dôsledku však situáciu neupokojuje a jeho údajná snaha neprináša žiadne výsledky. Na rozdiel od matky, ktorá v čase kedy deti boli v jej starostlivosti aj reálne, umožnila otcovi realizovať jeho rodičovské práva, otec či už úmyselne alebo z titulu nedostatočných rodičovských kompetencií, toto právo matky nedokáže zabezpečiť. Na okresnom súde Bratislava II sa vedie konanie o zmene zverenia maloletých detí. Súd dospel k záveru, že aktuálne nie sú dané dôvody na okamžitý zásah súdu, ktorý by legitimizoval otca v jeho konaní a „odobril“ by tento nežiadúci stav, kedy deti bez vážneho dôvodu matku odmietajú a otec tento postoj detí, podľa jeho vyjadrení, nedokáže ovplyvniť. Súd apeluje na otca, aby rešpektoval právoplatne rozhodnutia súdu, minimálne aby umožnil matke riadne sa stretávať s maloletými deťmi. V závere považuje súd za dôležité zdôrazniť, že úloha oboch rodičov v živote

maloletých detí je nezastupiteľná a záujem maloletých detí musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho a najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletými deťmi a tento záujem v zásade vyžaduje, aby sa na ich výchove podieľali obaja rodičia.

22. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.